1. Модель комунікації Гарольда Лассуелла

Модель Лассуелла (1948) описує процес комунікації у вигляді п'яти основних питань:

- 1. Хто? Комунікатор (джерело інформації).
- 2. Що? Повідомлення (інформація, яку передають).
- 3. Яким каналом? Канал комунікації (засоби передачі повідомлення).
- 4. Кому? Аудиторія (отримувачі повідомлення).
- 5. З яким ефектом? Ефект комунікації (результат передачі інформації).

Ця модель підходить для аналізу масових комунікацій, наприклад:

• Рекламне повідомлення: *Хто?* Маркетолог, *Що?* Реклама продукту, *Яким каналом?* Телебачення, *Кому?* Споживачі, *З яким ефектом?* Збільшення продажів.

2. Двоступенева модель комунікації

Розроблена Полом Лазарсфельдом і Елгуртом Кацом, ця модель пояснює, як інформація поширюється в суспільстві.

- 1. Інформація від медіа спочатку досягає лідера думок.
- 2. Лідери думок діляться інформацією з масами, які довіряють їхній думці.

Приклад: популярний блогер отримує рекламу продукту, випробовує його та передає свої враження підписникам.

3. Теорія спіралі мовчання Елізабет Ноель-Нойман

Ця теорія пояснює, чому люди бояться висловлювати свою думку, якщо вона суперечить громадській думці.

- Люди спостерігають за суспільною думкою.
- Якщо їхня думка не збігається із загальноприйнятою, вони залишаються мовчазними, боячись ізоляції.
- Це мовчання створює спіраль, коли альтернатива стає ще менш видимою.

Приклад: у груповій дискусії люди можуть уникати підтримки менш популярної ідеї, навіть якщо з нею погоджуються.

4. Модель дифузної теорії

Розроблена Евереттом Роджерсом, ця модель описує, як нові ідеї або технології поширюються у суспільстві:

- 1. Інноватори 2.5%.
- 2. Ранні послідовники 13.5%.
- 3. Рання більшість 34%.
- 4. Пізня більшість 34%.
- 5. Відстаючі 16%.

Приклад: впровадження смартфонів — від інноваторів до масового використання.

5. Модель брамника (Gatekeeping)

Ця модель показує, як певні особи чи організації контролюють потік інформації, вирішуючи, що буде передано аудиторії.

- Брамниками можуть бути журналісти, редактори, платформи соцмереж.
- Вони фільтрують контент, залежно від політики, впливу або особистих інтересів.

Приклад: у новинах вирішують, які історії будуть показані, а які – ні.

6. Модель «Структура новини»

Ця модель пояснює, як новини формуються, структуровані й передаються:

- Заголовок: ключова ідея.
- Вступ: відповідає на основні запитання (хто, що, де, коли, чому).
- Деталі: пояснення та уточнення.
- Контекст: пов'язані факти.

Приклад: новина про подію спочатку подає заголовок (факт), потім деталізує ситуацію.

7. Структура процесу комунікації, бар'єри та їх подолання

Структура процесу комунікації:

- 1. Відправник: той, хто генерує повідомлення.
- 2. Кодування: перетворення ідей у повідомлення.
- 3. Канал: засіб передачі інформації.
- 4. Декодування: інтерпретація повідомлення отримувачем.
- 5. Зворотний зв'язок: реакція отримувача.

Бар'єри комунікації:

- Фізичні: шум, поганий зв'язок.
- Психологічні: стрес, емоції.
- Лінгвістичні: різна мова, жаргон.
- Соціокультурні: відмінності у цінностях.

Шляхи подолання:

- Чітке формулювання повідомлень.
- Використання візуальних матеріалів.
- Активне слухання.
- Врахування культурного контексту.

8. Вербальні засоби комунікації

Це використання слів для передачі інформації.

Приклади:

- Усне мовлення (розмови, виступи).
- Письмове мовлення (листи, звіти).

9. Невербальні засоби комунікації та знакові системи

Невербальна комунікація включає мову тіла, міміку, жести, інтонацію.

Приклади:

- Мова тіла: поза, рухи рук.
- Міміка: вираз обличчя.
- Інтонація: тон голосу.

Знакові системи:

- Символи: логотипи, знаки.
- Ікони: зображення, що представляють ідею.